

Čimel, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 39—
za pol leta „ 18—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Inserati po tarifi. Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetski list

Vsakdo vživa,
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis! se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
ntr. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Dr. Janže Novak:

Strnitev (sinteza) bodočnosti.

Načela in cilji našega kmetijskega gibanja se živo odražajo iz miselnosti našega kmetijskega človeka. To pride do neprisiljenega izraza, čim se sestanejo kmetije bodisi v slučajni družbi pred cerkvijo, na semnju ali v gostilni, bodisi v trajnih društvih: v gospodarskih zadrugah, strokovnih ali prosvetnih društvih. Cilji tega gibanja so tako svetli in pereči, da se zanje ogrevajo naši očanci, možje in žene, posebno pa mladina.

Vsi hočejo živeti, to je: pridelovati in trošiti. Po uspehih v proizvodnji in pridelovanju se ceni strokovna sposobnost gospodarja, iz potroška za okusno in zdravo stanovanje, obleko in hrano, za koristno knjigo in časopis, za lepo zabavo itd. pa življenska in kulturna stopnja njegova. Stisnjenost v tem pogledu pomeni nizko kulturno stopnjo; če pa je mali potrošnji vzrok pomanjkanje sredstev, pomeni to kulturno zaostalost vsled siromaštva in premajhnih dohodkov. Kulturno zaostalost vsled stisnjenosti hoče kmetijsko gibanje odstraniti z dviganjem izobrazbe, obubožanost pa s strokovno izobrazbo kmeta in z ustvaritvijo takih gospodarskih razmer, ki bodo imele za posledico prinosnost kmetije in kmetijskega dela. Obubožan kmet ne more misliti na kulturo in napredek, temveč si z večjim garanjem in opuščanjem kulture rešuje golo življenje ali pa beži s kmetije, če vse nič ne pomaga. Naše gibanje hoče privedi kmeta, da si s primernejšo ureditvijo kmetije olajša kmetijsko delo, da ne bo izgaran kot črna živina, ki vsled utrujenosti in izčrpanosti ne more imeti smisla za lepoto življenja in kulture. Cilj našega gibanja je odstranitev vzrokov ki ovirajo kulturni dvig našega kmeta in to tako vzrokov, ki se nahajajo v njegovih razvadah (v stisnjenosti, alkoholizmu itd.) kakor tudi vzrokov kot so: premajhna strokovna izobrazba in prevelika vezanost na stare navade. Pred vsem pa hoče izpremeniti občno gospodarsko politiko države, ki je danes poleg strokovne zaostalosti glavni vzrok neprinosnosti kmetijskega dela.

O kulturi našega naroda moremo govoriti le, če je kulturni in napreden kmet. Te kulture pa ne more biti, če ni blagostanja na vasi. Kmetijskega blagostanja pa ne bo, če kmet ne bo imel presodnega političnega vpliva na gospodarsko politiko države. Zato smatramo, da je za kmeta politična izobrazba, ki mu bo tako udejstvovanje v državi omogočila, prav tako potrebna kot strokovna izobrazba. Morda se ni nikdar v tako kratkem času, kot se je to zgodilo v naši državi v desetih letih, dokazalo, da brez politične izobrazbe in politične moči kmeta v državi ni za splošnost koristne državne gospodarske politike.

Kmet vsak dan bolj uvideva, da je njegova proizvodnja, njegovo delo najvažnejša panoga narodnega gospodarstva in da je njegova kupna sposobnost glavni predpogoj bla-

gostanja drugih slojev. Zato postaja na svojo gospodarsko ulogo ponosen in se ne sramuje več, ker je kmet. Pred težkimi razmerami noče bežati z zemlje, temveč se organizira radi izboljšanja svojega položaja tako v združenem in v strokovnem oziru, kot tudi v političnem pogledu, ker hoče ustvariti take gospodarske razmere, da bo kmet pri izmenjavi svojih pridelkov z industrijskimi prišel na svoj račun. Politična moč kmeta naj mu zagotovi blagostanje in kupno sposobnost, s tem pa tudi blagostanje in kulturno napredovanje celega naroda.

Te misli, ta načela in ti cilji so danes na celi črti zmagoviti in se jim ne more nihče ustavljati. Ko sem zadnjo nedeljo stopil v stik z našo kmetijsko mladino iz Dramelj, Frankolovega, Nove cerkve in Stranice, sem ugotovil neverjetno življensko sposobnost tega gibanja in nezmotljivo opazil, da bo to kmetijsko socialno gibanje, to kmetijsko gospodarsko in politično naziranje potegnilo za seboj še dve gibanji in oblikovalo z njimi našo narodno bodočnost. Ti dve gibanji sta: katoliška akcija in državno sokolstvo. Ne ustrašite se te velike sinteze (strnitve) bodočnosti!

Naš kmet se je v zadnjih tridesetih letih strnil v enotne vrste pod vodstvom duhovščine radi obrambe ogrožene vere in cerkve, v kateri vidi nositeljico družabno veljavnega svetovnega nazora in morale. Globoko je čutil, da mu je taka ustanova neobhodno potrebna, ker služi njegovemu obstoju in napredku. Toda tem potom organizirana stranka si je kmalu podredila cerkev in ponižala vero in cerkev v sredstvo za strankarske uspehe. Brez ozira na prvotni namen velikega gibanja je morala prevzeti cerkev in duhovščina garancijo za volilce in mandate in zato proglasi nasprotnike stranke za svoje nasprotnike t. j. za brezverce, čeprav to niso bili, pristaje stranke za krščanske može in prijatelje cerkve in duhovščine, čeprav so v tem zatišju obrtoma izvrševali vseh sedem poglavitnih grehov. Da je to moralo provzročiti splošno demoralizacijo, ponižanje vere in cerkve in diskreditiranje duhovščine, je jasno. Naše gibanje je tisto, ki že leta in leta dela na osvoboditvi cerkve in duhovščine iz te zasužajenosti, povdarjajoč, da mora cerkev služiti svojemu pravemu poslanstvu na zemlji ter obstoju in napredku naroda. — Ta velika zahteva našega gibanja se pa popolnoma krije z zahtevami naj-

višjega cerkvenega poglavarja v katoliški akciji, s katerimi zabranjuje duhovščini strankarstvo in žurnalistiko. Z visokimi sredstvi vere in cerkve naj dosameznike po Kristusovem merilu za dobro in slabo, ne pa s stališča vrednosti, ki jo ima posameznik za to ali ono stranko. Kmetijsko ljudstvo bo toraj v svojem kmetijskem gibanju najglasneje in brez prestanka ponavljalo klic sv. očeta po ozdravitvi neznosnih razmer v katoliškem življenju Slovenije.

Istotako naše kmetijsko ljudstvo z veseljem ugotavlja, da se z državnim sokolstvom daje narodnemu čustvovanju in borbenosti vsebina, ki se krije z ljubeznijo kmeta do njegovega doma in do zdravega naraščaja. Kmet je tisti, ki je skozi tisočletja v težkih in najtežjih okolnostih ohranjal in ščitil svoj dom, svoje običaje, svoj jezik in ljubezen do svoje grude in svoje krvi. Ti domovi so dajali nove naraščaje, vedno krepke in zdrave. Ti naraščaji vedno nanovo obnavljajo vrste mestnega in industrijskega prebivalstva. Organizacija, ki ima za cilj vzgojo telesnih moči in zdravja naroda, ter strnitev teh moči v bratske vrste za čuvanje narodnih pridobitev pred zunanjim in tudi notranjem sovražnikom (pomehkuženjem, alkoholizmom), se mora nasloniti predvsem na kmetijsko ljudstvo. Kot kmet čuva svoj dom, tako bo čuval tudi celokupnost vseh teh domov, t. j. svojo državo. Ta telesna moč in zdravje naroda pa je v ozki zvezi z njegovo нравno vrednostjo, ki je izročena v prvi vrsti brigi cerkve in duhovščine. Oboje pa stoji in pada z vprašanjem gospodarskega blagostanja širokih vrst naroda. Kjer je siromaštvo, tam ni kulture in viteštva. Kmetijsko ljudstvo v svojem kmetijskem gibanju v celem obsegu goji tisto narodnost, katere nega je po vsebini sokolskih ciljev poverjena državnemu sokolstvu. Je to narodnostno čustvovanje, ki hoče živeti samo in pustiti živeti tudi druge. Ker že gre cilj kmetijskega gibanja za tem, da pride v državi do politične moči kmet, je jasno, da je za kmeta pridobitev, ki jo predstavlja naša svobodna država, neprecenljive vrednosti. Za to smo kmetije po svojih gospodarskih, нравnih in plemenskih frakcijah glavni steber družbe in hočemo potom kmetijskega gibanja kot sloj ter potom svojega нравnega udejstvovanja kot poslušajoča cerkev in kot borbeni tvorci telesnih in duševnih sil naroda stvoriti družbo in državo, ki bo napredna in kulturna v vsakem pogledu. Radi te velike bodočnosti pozdravljena strnitev vseh treh velikih gibanj sedanosti!

Nova miselnost in kmetje.

Iz nedavne zgodovine vemo, da smo živeli Srbi, Hrvati in Slovenci do konca svetovne vojne razdeljeni na več dežel in držav. Srbi so imeli svojo neodvisno kraljevino, Hrvatje so imeli precej veliko avtonomijo v svoji deželi, mi Slovenci pa smo živeli v

Avstriji, razdeljeni na več kronovin (Koroško, Kranjsko, Štajersko in Primorsko).

Delitev nas vseh na razne države in dežele je imela za vsakga od nas svoje težke in važne posledice, zlasti glede tvoritve našega mišljenja ali miselnosti. Znano je namreč, da

na človeka in na oblikovanje njegovega značaja upliva že zemlja, kajti mi vemo, da so prebivalci hribovitih krajev vse drugačni kakor ravninci ali poljanci. Hribovci žive trdo in zato je tudi njihov boj za vsakdanji kruh lažji. Iz teh razlik pa se razvija pri ljudeh tudi njihovo telo trdo, a tudi njihov značaj, poljanci pa so bolj mehki, ker je njihov boj za vsakdanji kruh lažji. Iz teh razlik pa se razvija pri ljudeh tudi različen način gledanja na svet in na okolico in različno presojanje vseh dogodkov in doživljanjov, posledica različnega gledanja na svet in različnega presojanja dogodkov pa so zopet različne postave, po katerih ljudje žive.

Mi Slovenci smo živeli do konca vojne in živimo deloma še danes po avstrijskih postavah, ki so se rodile iz stoletnih avstrijskih razmer. Hrvati so živeli več ali manj po ogrskih, nekaj pa tudi po svojih domačih zakonih. Samo Srbi so mogli živeti po svojih zakonih, ker so imeli svojo narodno državo. Ni so pa niti Srbi živeli vsi po enih in istih zakonih, ker so tudi oni živeli v dveh neodvisnih državah, v Srbiji in Črni gori.

Vsaka zakonodaja v neštetih deželah in državah pa je izvirala iz posebnega kulturnega kroga, ki ga določujejo vera, razne šege in navade in stari običaji. Kakor so bili različni ti kulturni krogi, tako so bile različne tudi zakonodaje. Slovenci in Hrvati n. pr. smo pripadali in še pripadamo k zapadno-evropskemu, katoliškemu kulturnemu krogu, Srbi pa pripadajo k vzhodnemu bizantinskemu, pravoslavnemu krogu. Te razlike so se seveda vedno bolj večale in širile, čim dalje so obstojale, in so nas med seboj kljub jezikovnemu sorodstvu vedno bolj odtujevale drugega od drugega.

Prekrat leta 1918.

Leto 1918 pa je globoko zasekalo v naš dotedanji zgodovinski razvoj. Zmaga zaveznikov nad Nemci je prejšnje stoletne zgodovinske tvorbe razbila in nas Slovence, Srbe in Hrvate združila v eno državo.

Pomena te združitve se pri nas še vse premalo zavedamo. Ne gre namreč pri tem le za izpremembo državnih mej, ki je lahka in v jedru in bistvu precej brezpomembna stvar, in ravno tako tudi ne gre pri tem samo za število prebivalstva ali pa za število vojakov, ki jih to prebivalstvo lahko postavi na noge, ampak gre pred vsem za izenačenje miselnosti, ki se je prej vsled zgodovinskih prilik razvijala pri vsakem delu v njegovi posebni smeri.

Ni torej nikakor dovolj, če pravimo, da je bila naša nova država stvorjena z aktom od 1. decembra l. 1918. To je bila le formalnost, je bila zunanja oblika. Notranje vsebine pa taki akti novi tvorbi ne morejo dati, ampak ta se mora šele najti in razviti sama iz sebe. Stvarjanje držav namreč ni samo trenoten akt, ampak je dolgotrajen proces. Na to resnico smo zlasti mi precej pozabili, če smo se sploh kdaj spomnili nanjo.

Ali — ali.

Pomen leta 1918 za nas je bil, da se odločimo: ali hočemo živeti še naprej v stari miselnosti in nadaljujemo vsak za sebe še svojo staro pot (Slovenci svojo, Hrvati svojo, Srbi svojo), ali pa da se odločimo, da pregledamo najprej vso starino in pomečemo proč, kar je za nove razmere neprikladno, namesto tega pa si ustvarimo novo mišljenje, ki odgovarja novim razmeram in duhu nove dobe. Ta odločitev je bila za nas usodne važnosti.

Kdor količkaj pozna našo zgodovino, ki temelji na avstrijskih razmerah, si je moral biti takoj na jasnem, da stara avstriska miselnost za nas nima več pomena, čim je Av-

strija izginila. S tem seveda še ni rečeno, da je treba kar čez noč vse zagnati čez plot, kar nam je Avstrija ustvarila, pač pa vsaj vse to, kar je bilo za nove razmere neprikladno. Te jasne resnice pa se zlasti Slovenci nismo zavedli, ampak smo celih 10 let divjali in divjali po stari poti naprej, kakor da se l. 1918. ne bi bilo nič izpremenilo. »Mi smo ostali, kakor smo bili.«

Naš list je bil jedini, ko je klical ljudem vedno in vedno v spomin, naj se zavedajo, da smo prišli l. 1918. v druge čase in v druge razmere, in naš list je bil jedini, ki je že leta in leta opozarjal, — ostali pa smo žalibog glas vpijočega v puščavi! Nič dosti boljše ni bilo pri Hrvatih in Srbih in — zato smo korakali celih 10 let v novih mejah po starih izvoženih zgodovinskih kolosekih. Naravno da na ta način nismo mogli nikamor.

Pomen 6. januarja.

V takih razmerah je moralo priti do značnega 6. januarja, čegar glavni namen je: 1. da pomete s staro zgodovinsko šaro, ki ne spada več v novo dobo, in 2. da na starih razvalinah ustvari novo življenje.

Pomen 6. januarja je torej dosti globlji in večji kakor izgleda na prvi pogled, kajti tu ne gre samo za odpravo formalnosti (odprava bolnega parlamenta itd.), ampak gre kar za ves duhovni preporod in za ustvarjanje nove miselnosti. Ni dvoma, da bo nova miselnost tudi prišla, če ne iz drugih vzrokov, pa že zato, ker stari rod vedno bolj odmira, mladina je pa vedno drugačna kakor starina, in tudi naša mladina je že drugačna in bo še toliko bolj drugačna, kakor smo mi starci, kolikor bolj bo prosta okov stare tradicije. Takrat bo pri nas, v naših dušah, stare Avstrije konec.

Država in narod.

Oba pojma, »narod« in »država« sta medseboj silno zvezana. Skoraj bi rekli, da sta »eno«, kajti »država« ni nič drugega kakor organiziran narod ali kakor je rekel francoski predsednik Poincaré za Francoze: Francoska država je »pravna oblika« francoskega naroda. Prav to velja tudi za nas. Če pa hoče imeti kolikor toliko enotno skupno voljo, mora vedeti, kaj hoče. Narod brez skupine, enotne narodne volje ni »narod« in tudi ni in ne more biti »država«.

Skupna volja ali narodna volja pa ni poljubna tvorba in ni nič sanjavega, kar bi se dalo poljubno manjati in izpreminjati, ampak tista »skupna volja« raste iz naroda samega, iz njegove kulture, posebno pa še iz razdelitve naroda na socijalne (družabne) plasti: kmetje, delavci, inteligenca itd. Kjer je narodna večina kmečka, tam tudi »narodna volja« ne bo drugačna kakor taka, ki izraža kmečke želje in zastopa kmečke interese. V državah, kjer prevladuje industrija in trgovina, bo »narodna volja« zopet drugačna, kakor je pač v kmečkih državah. Nauk iz te resnice leži za nas na dlani: Nova miselnost, ki jo ustvarjamo, mora v največji meri računati s kmečko miselnostjo. Kdor torej razume, ali vsaj hoče razumeti, kar smo zgoraj povedali, ta bo tudi razumel, kako velikanškega državotvornega pomena je za nas kmečka miselnost, brez vsakih primesi, posebno še za nas, kjer nas je okoli 80 odstotkov samih kmetov.

Ni torej dovolj, da se začnemo enkrat zavedati, da živimo v novih državnih mejah in v novi državi, in tudi še ni dovolj, da se zavedamo, da smo v Jugoslaviji jugoslovanski državljani, kajti to je le zunanja stran novega stanja. Novemu stanju je treba dati tudi krepko notranjo vsebino, ta vsebina pa je nova — v resnici pa je že precej stara — kmečka miselnost, ki je trdno zgrajena na solidnem temelju opazovanj in neutralnih dejstev.

Dopisi.

Podturen pri dolenskih Toplicah. Gosp. urednik, dovolite nam mal kotiček v Vašem listu, da tudi mi povemo bralcem našega lista, kako se pri nas godi in kako se polagoma prebujamo iz spanja, kakršnega smo spali vso dobo po vojni. Povedati hočemo, da smo si ustanovili v preteklem letu na jesen gasilno društvo iz treh vasi: Podturna, Obrha in Sel z namenom, da pomagamo v nesreči svojemu bližnjemu ter z društveno organizacijo polagoma odpravimo sovraštvo in veliko pijančevanje, ki se je razpaslo po naših vaseh po svetovni vojni. Ustanovni občni zbor društva se je vršil dne 6. oktobra lanskega leta. Izvoljen je bil sledeči odbor: Jožef Murn, načelnik, Karl Turk, poveljnik, Anton Šporar, podpoveljnik, Ivan Konc, tajnik, Franc Markovič, blagajnik ter Anton Konc in Alojz Makovec odbornika. Ta odbor si je takoj nadel nalogo, da si nabavi srednje močno motorno brizgalno, ki deluje hitreje in rabi manj moči. S požrtvovalnostjo članstva, kakor tudi gospodarjev teh vasi si je društvo po komaj pičem letu nabavilo že motorno brizgalno s 400 m cevi ter na ta način zagotovilo pogoje, da more vršiti svojo dolžnost napram bližnjemu. Dne 17. avgusta t. l. pa proslavi društvo obletnico ustanovitve ter blagoslovitev nove motorne brizgalne. Spored prireditve: 16. avgusta naznamijo na bližnjih gričih kresovi blagoslovitev prihodnjega dne, drugi dan ob 4. uri budnica, od 9. do 10. sprejem gostov, ob 10. uri sv. maša v cerkvi sv. Nikolaja v Podturnu, po maši na vrtu Jožefa Finka blagoslovitev brizgalne. Po blagoslovitvi se vrši velika vrtna veselica. K tej naši proslavi vljudno vabimo vsa sosedna društva, kakor tudi slavno občinstvo k veliki udeležbi, da tako pripomorete društvu poravnati manjkajočo vsoto. Vstopnina k veselici bo za člane 3 Din, za nečlane 4 Din. Preskrbljeno je za dobro jedačo in pijačo. — Naj bo še na tem mestu izrečena najlepša zahvala vsem darovalcem. Darovali so gg.: Jožef Javornik, Soteska, 1000 Din in 12 m desk; K. Auersberg 5000 Din; županstvo Toplice 1500 Din; Ljudska posojilnica v Toplicah 200 Din; Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani 400 Din; vas Podturn 3095 Din; vas Obrh 500 Din; vas Sela 20 Din. Iz Amerike smo prejeli, nabrano od naših rojakov, 4853 Din. Mnogo drugih je darovalo po 100 Din in manj; vsem še enkrat izrekamo za veliko požrtvovalnost najlepšo zahvalo. Tudi članstvu se zahvaljujemo za njegov trud in delo. — Na dan naše proslave pričakujemo velikega obiska od blizu in daleč. Posetite našo lepo podturonsko vas, pripomnite društvu k veličastni proslavi. — Na pomoč!

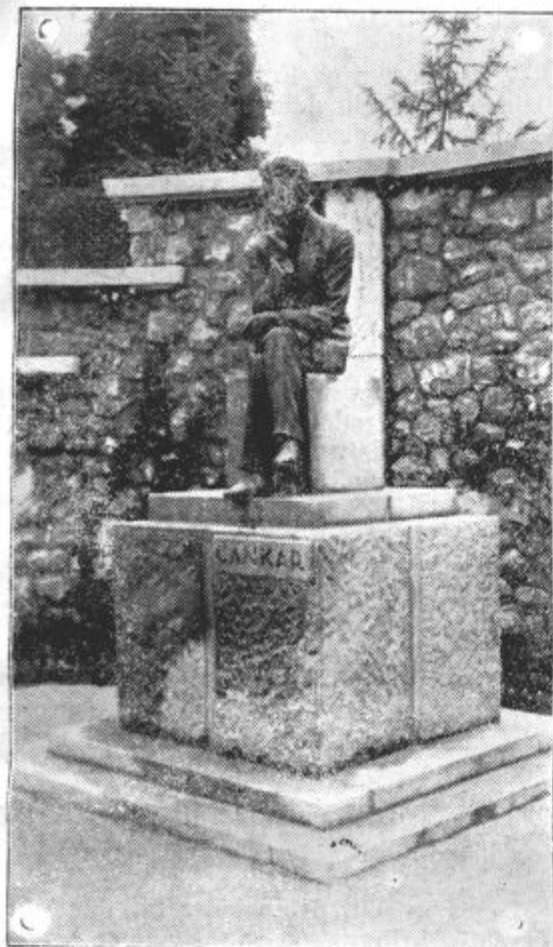
Manica Komanova — 50letnica.

Naša Manica, ki nam je že toliko lepih črtic napisala za »Kmetški list«, je 4. t. m. obhajala 50letnico rojstva. Manica je doma iz Vižmarjev pri Ljubljani iz trdne in vzorne kmetske domačije. Nič več ni študirala po šolah, kakor druga kmetska dekleta. Štiri razrede ljudske šole ima. Pa je po končani šoli pridno delala na polju in v kuhinji, pasla krave in krmila prašiče. Zraven pa je veliko brala in življenje opazovala. Vse njene povesti pričajo, kako globoko pozna kmetsko življenje ter šege in navade na kmetih. Veliko je napisala Manica povesti v »Ženski svet«, »Zvonček«, »Domačega prijatelja« itd. Med samostojno izišlimi deli je gotovo najbolj znana po slovenski deželi igra »Prisega o polnoči«. Saj je doživela uspeh kot nobena narodna igra. Manica pa še ni položila peresa iz rok. Še veliko nam obeta.

Ob priliki 50letnice se pridružuje njenim mnogobrojnim častilcem tudi »Kmetški list« z željo, da bi ji ljubi Bog naklonil še veliko zdravih let.

Ivan Cankar je dobil spomenik.

Ivan Cankar, največji slovenski duh, je dobil spomenik. Vrhnika gotovo še ni videla zbranega toliko ljudstva, kolikor se ga je zbralo tam v nedeljo 10. t. m. V dolgem sprevedu smo romali k Sv. Trojici, da se s tiho otožnostjo spomnimo velikega trpina. — Po maši zadušnici smo se stisnili vsi k Cankarjevi rojstni hiši, da prisostvujemo odkritju spominske plošče. Vrhniški župan se je v

Spomenik Ivana Cankarja.

krasnih, toplo preprostih besedah spominjal matere in sina, velikana Ivana, nakar je padla zavesa in smo zagledali na črnem marmornju zlate črke, ki pravijo, da se je v tej hiši rodil dne 10. maja 1876. Ivan Cankar, slovenski pisatelj.

Potlej smo se zbrali na trgu pred zastrtim kipom. Zbrani so bili zastopniki oblasti in raznih korporacij in ljudstva toliko, da se je vse trlo. — Po uvodnih besedah odborovega funkcionarja je povzel besedo slavnostni govornik, pisatelj Fr. S. Finžgar. V umetniško izklesanem govoru je postavil pred nas junaško ženo-mučenico, Cankarjevo mater, siromašno ženo, ki pa je kljub revščini bila tako bogata, da je dala narodu doslej največjega sina — Ivana Cankarja. Poveličeval je njeno nesebično, vedno za žrtve pripravljeno ljubezen in njeno živo vero v svoj zarod. Potem je prepričevalno orisal Cankarjevo veličino, ki žari ne samo po domovini, ampak po vsem svetu.

Veličasten je bil utis, ko je padlo zagrnjalo in smo zagledali Cankarja pred seboj. Kdor je velikega umetnika poznal, mu je bilo, kakor da bo zdaj in zdaj spregovoril. V trenutku trudne zamišljenosti sedi tu, z isto kretljivo, ki je bila tako značilna zanj, ko smo včasih posedali na Rožniku pri njem. Zame je spomenik lep in tudi ozadje primerno, pa naj bodo potlej mnenja deljena kakorkoli.

Oglasili so se možnarji, zaigrala je godba, naklonile so se zastave. Ivan Cankar, nemirni romar in borec, on, ki je s korobačem bičal licemerstvo in gnilo farizejstvo, je veličastno zmagal. Z iskreno pobožnostjo sem si želel ta hip:

— Ostaci pri nas, veliki duh, in nas obsevaj in daj moči, da bomo znali hoditi za teboj!

Mnogo zastopnikov raznih oblastj in društev se je nato poklonilo velikemu geniju in so položili vence na spomenik: Sokol, UIU, šolska deca, Krekova mladina, Rokodelsko društvo itd., itd.; nekaj, ki bi jih človek upravičeno pričakoval, pa ni bilo. Vendar to ni motilo slavnostnega razpoloženja.

Popoldne se je zbralo ljudstvo na veselici in se je zabavalo.

Hlapec Jernej je poklical Kurenta.

Marljivim Vrhničanom in njih zavednim rojakom gre vsekakor za njih požrtvovalni trud vse priznanje. Ponosni so lahko na dejstvo, da so oni prvi v Sloveniji, ki so se hitro oddolžili velikemu svojemu rojaku na način, kakršnega zasluži!

Ivan Albreht.

Na nova kmetijsko-gospodarska pota.

Da naša kmetija v današnjih danih prilikah ne nese, je tako gotova stvar, da tega niti ni potrebno dokazovati. Zadostuje, ako pogledamo z budnim očesom okrog sebe. V bližini mest in industrijskih krajev je slika še nekoliko povolnejša, v oddaljenejših poljedelskih in živinorejskih pokrajinah pa že prvi hip opazimo porazno stanje podeželskega človeka, kakor tudi njegovega gospodarskega stanja.

Z obraza tega žilavega okostnjaka, — ki naj bi se imenoval človek — se čita, da v svojem poštemem boju za svoj obstanek bije jekleni boj, in sicer pravtako duševno kakor telesno. Njegove žuljave roke potrjujejo, da dela od zore do mraka za najmizernejšo porcijo hrane. Delavne hlače pa se perejo od sobote na nedeljo, da more dostojno zadostiti iskreni pobožnosti.

Kakor on sam, tako tudi streha nad glavo vidno priča s svojimi ostrimi rebri, da finančno stanje njegovo ni niti najmanj zavidljivo; kolo pri vozu škriplje v smrtnih krčih, a ni za njega nadomestila, lemež pri plugu pa izrabljen pušča plevel, ki preti ugonobiti tako težko pričakovani pridelek. Saj so tudi plevce pustile rjaveti svoje pralice ter šle za boljšim kruhom v industrijska podjetja, in obnemogel orač nima sposobnega naslednika; tudi lasten sin se brani konjskih vajeti kot strupene kače, a žgočega solca kakor pekla — — —!

Taka je bridka resnica in le greh bi bil, isto prikrivati. Vse najlepše barve se razblinjajo v nič; zato niti največji umetnik tega stanja ne more prikriti na sliki našega kmeta.

Dobromisleč, povprečen pridobitnik bi samo v dobri veri svetoval — in sicer svetoval čisto na kratko: »Prodaj kakor pač moreš, vse, kar imaš in pojdi makar ceste pometat; tam boš vsaj približno živel človeško življenje. Dediščina tvojim otrokom je tudi bolj zagotovljena, kakor da jim skušaš v boju za življenje in smrt ohraniti domačijo, katero bodo oni itak razkosali. Saj ne bodo sami tiščali v trpljenje, stradanje in revščino, kakor si vse življenje tiščal ti.«

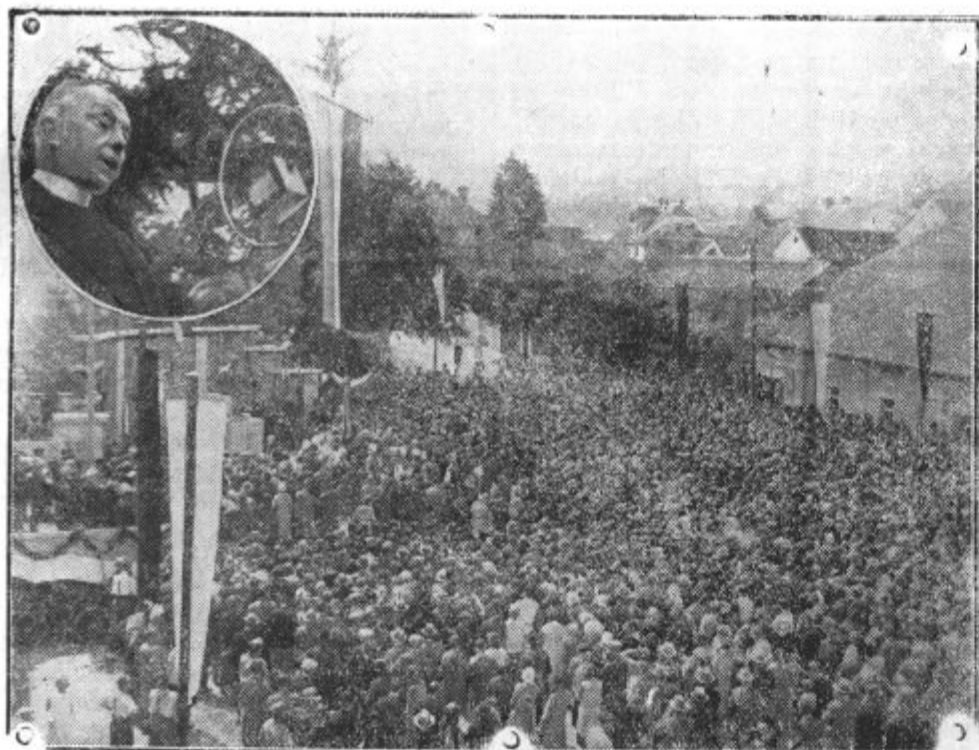
Tisti pa, ki ni tako novodoben špekulant in ki je bolj širokogruden in človečansko vzgojen, bo pritrtil drugemu, bolj previdnemu nasvetu: »Skušaj svoje gospodarstvo in svoje delo okreniti na nova in boljša pota. Zato sej, sadi in redi ono, kar te bo izvleklo iz gospodarske mlakuže na trdna tla. Kar ne zmoreš sam s povoljnim uspehom, stori s sodelovanjem enega, deseterih ali celo tisočeri drugih, ki imajo ista stremljenja. Proizvajaj, a tudi prodajaj potom organizirane samopomoči!«

Čeprav vemo, da bi vsak kmetijski trpin trenutno živel povsod povoljnije življenje, kakor ga mu nudi kmetija, vendar smo prisiljeni, te neugodne razmere preživeti v upanju na boljše čase, ki morajo prej ali slej nastopiti. Vsak človek in stan toliko velja, kolikor je vreden, zato moramo tudi mi napeti vse sile, da bomo kos važni nalogi.

Kako potrebno in nenadomestljivo je naše sodelovanje pri delu na zboljšanju našega splošnogospodarskega in socialnega stanja, smo že povdarjali. Da smo imeli prav, nas vsak dan prepričujejo dogodki. Skoro pri vsakem koraku opazamo, da le ta zna najboljše čevelj podkladati, ki je od njega ožuljen. Dobrodošel mu je vsak nasvet — dobro je vse poslušati, toda nikogar slepo ubogati.

Da je glavno, da bomo čim več naših pridelkov primerno vnovčili, in ne čim več proizvajali, smo že nešteto krat pribili.

Ta naša ugotovitev je sicer povzročila precej cvilenja, kasneje pa se je le izkazalo, da smo natočili čiste studenčnice. Le ž njo okrepani bomo mogli uspešno nadaljevati

Narod pred odkritjem spomenika. V krogu zgoraj: župnik Finžgar govori.

Novice

našo strmo pot — prenavljati načrte za našo boljše bodočnost.

Vendar je še vedno nekaj ljudi, ki se ne morejo sprijazniti s tem suhim dejstvom, a med temi tudi takih, ki so naravnost poklicani, da sodelujejo kot voditelji in učitelji!

Tako se zlasti čudimo, da naša širom Slovenije usidrana »Kmetijska družba ničesar pozitivnega ne ukrene za svoje člane — kmetovalce v gor. smislu, to je za ugodno vnovčevanje kmetijskih proizvodov. Ako posreduje nabavo kmetijskih potrebščin — ki je dokaj manj važna — ter pospešuje proizvodnjo — kar je brez možnosti prodaje celo pogubonosno — je to njeno stališče res skoro nerazumljivo.

Kako malo se n. pr. njeno glasilo »Kmetovalec« strinja z našimi nazori, priča članek »Mlečnost sivorjave planinske živine« v 14. številki »Kmetovalca«. V njem se namreč dokazuje, da se pri kravah »res dobrega in mlečnega rodu« da njihovo mlečnost dvigniti »na letnih 3230 kg mleka, kar bi dalo povprečno dnevno molžo 8-95 kg«. Taka krava pa bi se baje krmila dnevno s »10 kg otave, 25 kg pese, 2 kg oljnatih tropin in 2 kg otrobov«!

Sama krma bi nas toraj dnevno stala ca. 25 Din, za mleko pa bi v današnjem stanju prejeli ca. 15 Din. Kje pa je delo, obresti invest. kapitala, amortizacija in zavarovalnina«.

Pripomniti pa še moramo, da bi v slučaju splošnega ravnanja po tem receptu cena mleku brezdvomno znatno padla — — —! Toraj v času, ko nam že itak teče voda v grlo, nam »Kmetovalec« nudi take recepte, da bi kmet s svojo družino ne samo zastonj garal, ampak da bi ljudje mogli piti vino po Din 18' — in pivo po Din 12' —, neprimerno več vredno mleko pa uživati $\frac{3}{4}$ — $\frac{7}{8}$ ceneje naj k vsaki kravi letno doplača iz svoje revščine še najmanj Din 3000 —!

V takih in sličnih okolščinah bomo pač člani — kmetovalci prisiljeni zavzeti svoje stališče sami. Danes rečemo le eno:

Vse kaže da bi nujno potrebovali širokotežno kmetijsko-trgovsko organizacijo na združni podlagi, katera naj bi imela svojo centralo v Ljubljani. Da je pri dobri volji to izvedljivo, ni dvoma. Ako bo že letos gradilo v centru Ljubljane svojo palačo 900 grafičnih nastavljenecv (za kar jim vsa čast in priznanje), bomo vendar tudi mi zmogli postaviti vsaj skromen kmetijski trgovski dom — ko nas je stotisoče!

Tu naj bi imeli svoje zatočišče v trgovskih zadevah toliko zlorabljen kmetovalec, platformo za svoj polet pa vsak podjeten in dobro hoteč kmetijski strokovnjak.

Ker je zadeva važna tako kot le malokaj, stvar pa pri dobri volji brez dvoma izvedljiva, je potrebno v vsem tem temeljitega razpravljanja in razmišljanja v časopisju, doma pa ob vsaki priliki podrobne propagande.

Na delo!

Več kmetovalcev.

Kuhinjsko posodo

po najnižjih cenah in v največji izbiri, kot emajlirana, aluminijasta itd. nudi trdka z železino

Stanko Florjančič, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 35.

SEJMI:

17. avgusta: Svirca, Kapele, Šmarje pri Jelšah.
18. avgusta: Pilštanj, Žetale, Mati Božja v Puščavi, Sv. Jakob v Kalobju.
19. avgusta: Metlika, Peklo.
20. avgusta: Zatična, Blagovica.
22. avgusta: Nova vas na Blokah.
23. avgusta: Mokronog.

Kralj Aleksander na Bledu. V nedeljo je prispel na Bled Nj. Vel. kralj Aleksander s posebnim dvornim vlakom.

Lepa slovesnost na Brezjah. Kakor vsako leto so se tudi letos zbrale preteklo nedeljo velike množice bivših vojakov iz svetovne vojne na Brezjah. Letošnje zborovanje Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne je bilo združeno z žalno manifestacijo za bivšim predsednikom Zveze, majorjem Colaričem in odkritjem spominske plošče padlim vojakom.

Obrtniško zborovanje na Jesenicah. Obrtniško društvo kranjskogorskega sodnega okraja je proslavilo preteklo nedeljo na Jesenicah desetletnico obstoja. Ob tej priliki je razvilo društvo tudi svoj prapor.

30letnica prost. gasil. društva v Gorenji vasi se vrši v nedeljo 10. avgusta. Najprej je proslava, nato pa velika gasilska veselica.

Melioracijski načrt. V poljedelskem ministertvu so izdelali melioracijski (izboljšanje n. pr. zemlje) načrt, finančno gospodarski odbor ministrov pa je odobril načrt. Dela se prično, čim se dobi od finančnega ministra potrebni kredit. Z melioracijskimi deli se bo pridobilo mnogo plodne zemlje.

200 milijonov Din kredita je dobil prosvetni minister Maksimović za gradnjo šol v celi državi.

Vsled stekline umrl. Železniškega delavca Ivana Mavroviča je pred tedni ogrizel pes. Ker rana ni bila nevarna, se delavec za njo ni niti zmenil. Pred par dnevi pa je začutil v ogrizenem prstu hude bolečine, ki so postajale čim dalje hujše, dokler ni delavec zbesnel. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je v strašnih bolečinah umrl.

Strahovita suša v Ameriki. Po nekaterih državah Ameriške unije vlada že 7 tednov popolna suša brez kaplje dežja. Suša bo trajala najbrže še nekaj tednov. Posledice suše so porazne. Polja so opustošena in ožgana, vsi pridelki uničeni. Škoda že sedaj cenijo na več deset milijard dolarjev. Nevarnost pa preti še večja, ker nimajo krme in hrane za konje, govedo in prašiče. Predsednik ameriške republike Hoover je sklical vse guvernerje prizadetih držav na posvetovanje, ker je položaj zelo resen.

S podmornico na severni tečaj. Poročali smo že, da namerava znani raziskovalec polarnih pokrajin kapetan Wilkins potovati na severni tečaj s podmornico pod ledom. Ameriška vlada je dala na razpolago podmornico proti odškodnini enega dolarja. Wilkins je prispel te dni na Holandsko, kjer je naročil v neki tovarni posebne instrumente za razna merjenja vodnega pritiska itd. Na podmornici bodo pritrjene naprave za vrtnanje, sekiranje in taljenje ledu. Brzina ladje bo znašala pod morjem 3 milje. Na njej bo prostora za 18 ljudi, od tega 10 mož posadke in 8 raznih učenjakov. Odhod na severni tečaj je določen za mesec maj prihodnjega leta.

2 in pol milijona slepcev na svetu. Nemški profesor Gords je objavil te dni statistične podatke o številu slepcev na zemlji in ugotavlja, da jih je 2 in pol milijona. Povprečno odpade na vsakih 100.000 prebivalcev 136 slepcev. Vendar je razmerje slepcev napram številu prebivalstva po raznih pokrajinah različno. Na prvem mestu stoji Egipt, kjer pride na 100.000 prebivalcev 1325 slepcev, za njim sledi otok Ciper s 730, Kina s 500, Rusija 200, Indija 142 slepcev na 100.000 prebivalcev. Čim bolj je pokrajina civilizirana, tem bolj pada število slepcev. Tako jih pride na Angleškem 73, Francoskem 71, Nemčiji 61, Belgiji 4 na 100.000 prebivalcev. Čim bolj

napreduje v kakšni državi moderna higijena, tem bolj pada število slepcev.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz-Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz-Josefova« voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz-Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Četvorčrka je porodila ženo seljaka Stana Lalič iz vasi Gorica v okolici Splita, tri fante in eno dekletce: mati in novorojenčki so krepki in zdravi. Vsekakor preobilan blagoslov!

V Cambery-u na Francoskem je skupina 100 jugoslovanskih delavcev stopila v štrajk, ker uprava tvornice odklanja njihove zahteve.

Kljub slabemu gospodarskemu stanju ljudje še vedno mnogo potujejo, zlasti Američani. V mesecu maju je prispelo v Evropo nad 40.000 Američanov; 15. julija je zapustilo newyorško pristanišče 9 polno zasadenih parnikov z ameriški imizletniki. — V Ameriki pač lahko delajo izlete!

Italija je zaposlila nad 4000 delavcev pri popravilih in gradnji v porušenem ozemlju. Večina prebivalstva, ki je za časa potresne katastrofe zbežalo, se je že vrnila na svoje domove.

Avtobus padel v potok. V Mittenbergu v Nemčiji se je zaletel avtobus, v katerem se je vozil oddelek policije, v mostno ograjo, jo podrl in treščil v potok. 16 policistov je hudo ranjenih.

Grozna smrt štirih turistov. V Alpah na francosko - italijanski meji so našli pogrešana brata Hanza in Karla Schmiedla. Padla sta v ledeniško razpoko, globoko 40 metrov in se ubila. Nekaj metrov od teh ponesrečenecv so našli tudi trupli inž. Rorier-ja in slikarja Briffo, tudi ta dva sta postala žrtvi plamin.

Logar ustrelil dva mladeniča. Fantje iz kočevskih hribov so s prižiganjem kresov slavili 600letnico kočevske naselbine. Ko so kresovi dogoreli, se je podalo okoli 20 fantov k hčerki Auerspergerjevega logarja A. Krakerja. Logarja je vasovanje tako razkačilo, da je pograbil puško in ustrelil skozi okno. Zadel je smrtno dva fanta; J. Schmidt je takoj izdihnil, F. König pa se v novomeški bolnici bori s smrtjo. Logarja so orožniki aretirali in zaprli.

266 sodov zlata je pripeljal neki parnik iz Newyorka v Cherbourg v Franciji. Zlato je namenjeno za francosko narodno banko; tehta 25.000 kg in je vredno 13 milijonov dolarjev (728 milijonov dinarjev).

Ogromna poplava na Japonskem. Na Japonskem so doživeli silne poplave. V Tokiju, glavnem mestu Japonske, je do 4000 hiš pod vodo, v Osaki pa okoli 1000. Ob obrežjih vod, zlasti morja, je utonilo zelo mnogo oseb.

Nova italijanska krizarka. V pristanišče v Genovi so pripeljali novo bojno ladjo »Brescia«, kjer jo bo po nekaj poskusnih vožnjah prevzela italijanska vojna mornarica.

Vlak usmrtil 13 avtomobilskih potnikov. V Brati, na severnem Portugalskem, je pozabila žena, ki je upravljala službo železniškega čuvaja, spustiti zatvornico. Zaradi tega je vlak zgrabil avtobus, v katerem je sedelo 18 potnikov. 13 potnikov je bilo mrtvih, 6 pa močno ranjenih.

Komunisti napadli otroke. Ko so se vračali v Parizu italijanski otroci iz italijanske kolonije, med njimi tudi hčerka italijanskega poslanika v Parizu, so roditelje in otroke napadli komunisti. Vmes je morala poseči policija, ki je napadalce aretirala.

Mariborska carinarnica je imela v juliju 9.221.228 Din dohodkov, in sicer na uvozni carini 9.205.057 Din, na izvozni pa 17.171 Din.

ELIDA KREME

za
uspešno
nego kože

Največji parnik na svetu namerava nabaviti angleška paroplovna družba. Parnik bo imel 75.000 ton, stroji pa bodo proizvajali 200.000 konjskih sil. Na ogromni ladji bo prostora za 4000 potnikov. Ladja bo zavarovana za 14 milijonov funtov šterlingov, to je 3.290.000.000 dinarjev.

Fašistovska surovost. Kmetje iz vasi Zelse pri Cerknici imajo večje površine svojih posestev na italijanski strani. Da se smejo svobodno kretati preko državne meje, ima vsaka družina svojo »prelaznico«. S tako prelaznico je odšla v nedeljo 27. julija žena čevljarskega mojstra Furlana na italijansko stran gledat krompir na svoje njive. Komaj pa prestopi žena državno mejo, jo že zagrabi dva laška obmejna stražnika in ji odvzameta legitimacijo. Žena se jima iztrga iz rok in hiti nazaj povedaj dogodek svojemu možu. Mož vzame drugo legitimacijo in gre čez mejo. Ni še dobro prekoračil meje, ko ga že napadejo štirje fašisti in prično obdelovati s puškinimi kopiti. Ranili so ga tudi z bajonetom. Z muko se je Furlan iztrgal divjaškim napadalcem in zbežal na našo stran. Ranjeni čevljar je vložil proti napadalcem tožbo.

Štrajk delavstva na Francoskem. Francoska vlada pripravlja dalekosežno reformo (spremembo) socialnega zavarovanja, ki pa ne bo pomenilo izboljšanja, temveč poslabšanje delavskega zavarovanja. Na reformo socialnega zavarovanja pritiskajo kapitalisti in vlada jo namerava uzakoniti. Delavstvo pa je proti reformi na slabše uprlo in proglasilo protestni štrajk najprej v mestu Lillu, kjer je zapustilo delo 22.000 delavcev. Štrajkovno gibanje se vedno bolj širi po severnih pokrajinah Francije tako, da je znašalo število stavkujočih koncem preteklega tedna že 150.000.

Če ne bodo kapitalisti popustili, bo štrajk francoskega delavstva zavzel tak razmah, kakršnega Francija še ni videla.

Razpadanje Leninovega trupla. Po smrti ustanovitelja ruske boljševiške republike Vladimirja Lenina so njegovo truplo balzamirali in zaprli v stekleno rakev ter jo položili v mavzolej ob kremeljskem zidovju v Moskvi. Tu skozi je romalo na tisoče in stotisoče ruskega naroda dan za dnem skozi cela leta. Nedavno so pa mavzolej (grobnico) zaprli in dostop k Leninovi rakvi prepovedali. Vzrok prepovedi je bil ta, ker se je pričelo Leninovo truplo razkrajati vsled vlažnosti mavzoleja. Razkrajajoče truplo bodo morali sežgati in Leninov pepel shraniti v žari, ki jo bodo postavili v stekleno rakev.

Gospodarska borba Amerike proti sovjetski Rusiji. Ameriške carinske oblasti so prepovedale vstop v ameriško pristanišče dvema ladjama, ki vozita velike množine ruskega lesa iz Arhangelskega. To naj bi bil nekak viden začetek boja proti ruskim produktom. Gospodarski krogi so v veliki razburjenosti radi teh nenadnih ukrepov ameriških oblasti in ker je še 37 ladij na potu v Zedinjene države, ki vse nosijo ruske pridelke. — V ruskih vladnih krogih vlada silno ogorčenje nad Ameriko, ki je začela proti sovjetski državi gospodarsko vojno. Vlada je radiotelegrafično obvestila sovjetske trgovske ladje, naj prekinejo vožnjo in se vrnejo v evropska pristanišča; od Združenih držav pa bo zahtevala znatno odškodnino.

Smrtonosna klofuta. V Somboru v Vojvodini je prišlo pred dnevi do prepira med nekim M. Perićem in njegovo ženo. Med preprom je prisolil mož ženi tako klofuto, da se je zgrudila na tla in kmalu nato izdihnila.

Psi požrli cerkev. V severni Kanadi so zgradili majhno svetišče, ki je imelo prostora za 80 ljudi. Ker tam ni kamenja in drugih gradbenih pripomočkov, so zgradili cerkvico iz kosti kitov ter jo tudi pokrili s kitjo kožo. Med dvema službama božjama pa se je zgodila nesreča: krdele podivjanih in izstradanih psov se je zakadila nad cerkvico in jo požrla do zadnjega koščka.

Največjo globočino v morju je dosegel ameriški učenjak Reebe. Z iz jekla izdelanim balonom se je potopil v morje 440 m globoko in se je srečno vrnil iz globine.

Povodenj v Indiji. Reka Indus je predrila nasipe v širini dveh kilometrov in poplavlila nad 100 vasi in nepregledna polja. 30.000 ljudi je brez strehe. Utonilo je mnogo živine in žetev je čisto uničena; škodo cenijo na 750 tisoč funtov šterlingov.

Smrečje nad Vrhniko. Dne 15. avgusta na praznik bo posvetitev novega zvona pri naši podružnici in, kakor običajno, cerkveni shod Velikega Šmarna. Ob pol 10. uri bo posvetitev zvona, ob 10. slovesna sv. maša s cerkvenim govorom in darovanjem za zvon. Zvonovi so: I. C 1500 kg l. 1890., II. E 700 kg l. 1929., III. G 480 kg l. 1725 od Sv. Treh kraljev (Vrh) in IV. A 338 kg l. 1930. Za izletnike so naši kraji najbolj priljubljena točka, ker nudijo krasen razgled na pol ure oddaljeni Vrh sv. Treh kraljev in slovenske kraje v Italiji ter proti Ljubljani. Pridite, izletniki, od vseh krajev ta dan v Smrečje, kjer boste lahko deležni naše lepe svečanosti. Za okrepitev bo dovolj preskrbljeno.

Iz Blok. Vodovodna zadruga je svoj vodovod dogradila v največjo zadovoljnost njenih članov iz Nove vasi in Fare. Ker je v občini še večje število vasi brez potrebne pitne vode, so se začeli posestniki čedalje bolj zanimati za vodovodne napeljave. — Dne 10. avgusta bi moral imeti novo mašo v naši župni cerkvi domačin iz Nove vasi g. Alojzij Tome, ki je svoje študije dovršil v Rimu. Za to redko pri-liko so domačini že vse pripravili. Naš g. župnik je pa s svojo nenaklonjenostjo napram temu novomašniku dosegel, da bo isti svojo novo mašo daroval na Rakovniku pri Ljubljani. Res ni lepo, da mora domačin novomašnik svojo novo mašo darovati v tujini. Menda bo res potrebno, da bomo zbrali potrebne podpise, da se bomo od g. župnika

Podlistek

Ivan Albrecht:

Sestra Dolorosa.

(Nadaljevanje.)

»Tudi meni se zdi,« je potrdil Rodnikov.

»Mojca,« se je tedaj okrenila Lona, slišiš, Mojca, brž pokonci, pa mi prinesi marijalskih kapljic, svečo in žegnane vode —«

»Ali instrumentov ni treba?« je bušil iz zgornjice v noč prijeten deklinški glas.

»Ne, ne! Je samo nekomu slabo —«

»Sem mislila, da pojedete k otročnici.« je kmalu stopila Lonina hčerka Lenka pred hišo in prinesla, kar je želela mati.

»K Tratarju stopi,« je še naglo naročila Lona,« in ga skličiči. Če bo treba onemoglega kam prenesti, bo za Cencana samega pretežko.«

Povedala je še, v katero smer naj Tratar gre, pa so se hitro razšli: Lona in Cencan k Dravi, Mojca na vas.

II.

»Kaj se je zgodilo, praviš, Lona?« je prikorail Jošt Tratar k babici, ki je zaman uporabljala vse svoje skušnje in vednosti, da bi spravila neznanca k zavesti.

»Starec tukajle ni živ ne mrtev,« je začudeno skimavala Lona z glavo. »Žila mu še bije, prebuditi ga pa ne morem.«

»Se je že žganja kje navlekel,« je nejevoljno opovrgel kmet, a babica je odločno odkimala:

»Toliko bi že poznala! Ali je sestradan — ali pa tako do smrti truden.«

Cencan je v naglici iz vejevja napravil nosilnice. Pred svitom je že ležal tuji starec pod Lonino streho na lepo postlani in z belo rjuho pregrnjeni slami.

Cencanu ni dalo iti domov. Ogledoval je onesveščenca in z nekšno mrko skrbjo ugal, kdo bi bi utegnil biti in od kod.

Tudi Tratar je nekaj časa posedel in godrnjal:

»Taki so! Mlad gre, brodi po svetu, pusti na tujem zdravje in moč in denar, potem pa lepo domov: Tu me imate. Kar je bilo kaj vrednega, sem raztrosil po svetu, betežnost prinašam vam!«

»Ta ne bo delal nikomur več dosti sitnosti, se mi zdi,« je skomignila Lona z rameni.

»Kdo ve?! Ti-le tiči so časi na moč trdoživi,« se je poslovil Tratar.

Z jutranjo zoro se je tujec prebudil.

»Anti sem res doma?« je komaj slišno vprašal in plaho pogledoval Lono.

»Doma, doma,« se mu je tolažljivo nasmehnila. »Samo malo še, pa boste v Kotmari vasi. Kaj vas je le tako spotoma pri-jelo?«

»Oj,« se je zavedel tarček, »pa ne govorim res z Brežinovo Polono?«

Vsi so se spogledali in Lona se ni mogla premagati:

»I, za božjo voljo, ali me poznate?!

Starec je zatisnil oči in izpod zaklopljenih vek so mu jele polzeti solze, na mnogotera vprašanja pa ni hotel dati nobenega odgovora več.

Mojca mu je na materin ukaz prinesla nekaj krepčil, ki jih je tujec s slastjo povžil, besede pa ni bilo mogoče nobene več spraviti iz njega.

»Gotovo ste trudni,« je spoznala Lona in je z naporom premagala radovednost. »Ko se boste malo spočili, se že kaj pomenimo.«

Starec je zadovoljno prikinjal in je obležal vznak, ko je trojica odhajala. Strmel je v daljo in ni niti trenil, dokler niso vsi trije odšli.

»Mene je kar groza tega človeka,« je šepnila na vrtu Mojca, ki je bila s svojimi šestnajstimi leti še vsa plaha in prepojena z bujnimi pravljicami.

(Dalje prih.)

poslovili ali pa vsaj on od nas. — Košnja je tudi pri nas končana. Uspeh polovični pridelek drugih let. Tudi žito kaže slabo in bo pridelek pičel. Edino krompir in skuha kažeta dobro.

Politične vesti

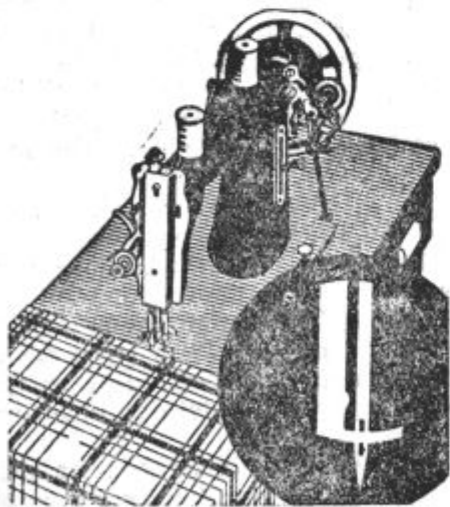
Indija in Anglija.

Zadnje čase se vršijo pogajanja med indijskim nacionalističnim voditeljem Gandhim in zastopniki Anglije. Gandhi se nahaja v zaporu, ker je vprizoril sedanjo indijsko vstajo proti angleški vladi. V glavnem gre za samovlado Indijcev z dominijonskimi pravici, kot jih ima Kanada in par drugih angleških delno odvisnih držav. Gandhi je napovedal civilno nepokorščino, ki se je na mah razširila po vsej Indiji, zakaj Gandhi ima mnogo pristašev, ki verujejo vanj. Drugo orožje, katerega so se v tej vstaji posluževali Indijci in ki postaja zelo učinkovito, je bojkot (zapostavljanje in odklanjanje) angleških produktov. Brezposelnost pa je tudi v Angliji pereče vprašanje, s katerim se mora resno baviti Macdonaldova vlada, in indijski bojkot angleških produktov prav gotovo ne bo znižal nezaposlenosti. In s tem računajo na Angleškem. V tej smeri bodo sledila pogajanja. Gandhi bo povabljen v London na konferenco, da pride do temeljne rešitve indijskega vprašanja o samovladi.

Nobenega dvoma ni, da bodo dobili Indijci v nadaljni borbi več pravic na lastni zemlji, ko so jih imeli doslej. Dasi so v Indiji številne sekte in vere, ki silno tepejo in slabijo indijsko ljudstvo, in dasi indijsko ljudstvo kot celota še ni zrelo za samovlado, bo Anglija kljub temu prisiljena ugoditi nemirnim Indijcem. Preobrat v Indiji je na vratih, pa če bo v korist ali škodo indijskemu ljudstvu.

* * *

Varšavska agrarna konferenca zagotovljena. Koncem tega meseca se snidejo v Varšavi kmetijski ministri srednjeevropskih in baltičkih držav, da se posvetujejo o skupnih smernicah v varstvo kmetijstva teh držav.

HAID & NEU šivalni stroji

prvi avstrijski izdelki.
Prodaja jih tudi na ugodnih obrokih.

CENTRAL

Trgovina šivalnih strojev
Ljubljana

Masarikova cesta

(palača Vzajemne zavarovalnice naproti koledvoru)

Zastopnike sprejemamo povsod.

Na Kitajskem zopet nemiri in krvoprelitja. Na Kitajskem doživljajo upore med vladno vojsko in prodiranje komunističnih čet. Vsled komunistične propagande je prišlo med vladnimi četami do odpovedi pokorščine. Komunistična armada je izkoristila upor in zavzela skoro vsa važnejša mesta brez večjega navora. Izropali so vse trgovine v Peking, udri tudi v evropsko četrt, napadli inozemske konzulate in povzročili krvavo klanje. Večina Evropecev se je rešila na ameriške in japonske ladje. Vladna poslopja so komunisti zažgali, kakor tudi palače inozemskih trgovskih zastopstev.

Zarota proti Stalinu. Francoski listi poročajo, da so odkrili v Moskvi zaroto proti Stalinu in njegovi vladi. Zaroto so organizirali oficirji 18. artilerijskega polka. Zarotniki so nameravali Stalina in celo boljševiško vlado vjeti in postaviti na njeno mesto zmernejše moč. Vzrok zarote naj bi bilo težko gospodarsko stanje, ki vlada v Rusiji.

Trgovinska pogodba med Rusijo in Italijo. 3. t. m. je bila v Rimu podpisana pogodba med Rusijo in Italijo. Italija bo dobavljala Rusiji industrijske proizvode, Rusija pa žito in surovine. Italija prevzame 73 odstotkov kreditne garancije za vsa naročila.

Razglas.

o sprejemu učenk v banovinsko kmetijsko - gospodinjstvo šolo na Mali Loki.

Na banovinskem posestvu Mala Loka, p. Velika Loka, se otvori 1. oktobra 1930. drugi tečaj kmetijske gospodinjstvene šole, ki bo trajal 10 mesecev, t. j. do 31. julija 1931.

Namen šole je izobraziti dekleta srednjih in malih posestnikov za dobre kmečke gospodinje, jim vcepiti veselje do kmečkega dela in jih ohraniti kmečki hiši. Zato se sprejemajo v šolo izključno le kmečka dekleta.

Učenke morajo stanovati v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Celotna oskrbnina (hrana, stanovanje, kurjava, razsvetljava itd., razen potrebščin za šivanje, knjig, zvezkov) znaša za označeno šolsko dobo 6000 Din. Dve tretjini oskrbnine plača za učenke v smislu § 6 pravilnika te šole kraljevska banska uprava dravske banovine kot odškodnino za dela, ki jih opravljajo učenke na posestvu. Ostalo tretjino oskrbnine 2000 Din plača učenka odnosno starši (varuh) v dveh enakih obrokih, i. s. polovico pri vstopu, ostalo polovico pa po preteku treh mesecev.

Dekleta, ki hočejo vstopiti v kmetijsko-gospodinjstvo šolo, morajo izkazati, da so:

1. stara nad 16 let (krstni list);
2. dovršila osnovno šolo (šolska izpustnica);
3. moralno neoporečna (moralno izpričevalo);
4. predložiti obvezo staršev oz. varuha, da plača vse stroške šolanja v smislu določil pravilnika;
5. obvezati se, da se bodo strogo države hišnega reda;
6. predložiti potrdilo županstva, da je hči male oz. srednje kmetije.

Prosilke morajo biti telesno popolnoma zdrave. Ob nastopu v šolo preišče vse učenke uradni zdravnik.

Učenka, ki brez pristanka vodstva šole med učno dobo zapusti zavod, mora plačati sama, odnosno starši (varuh), celoletno oskrbnino v znesku 6000 Din. Učenki, ki se izključijo iz zavoda, se ne povrne že vplačana oskrbnina.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, pravilno kolkovane (kolek 5 Din) prošnje za sprejem naj se vpošljejo najkasneje do 10. septembra 1930. vodstvu banovinske gospodinjstvene šole na Mali Loki, pošta Velika Loka.

TEDENSKI KOLEDAR:

17. avgusta, nedelja: Emilija.
18. avgusta, ponedeljek: Helena.
19. avgusta, torek: Ludovik.
20. avgusta, sredo: Bernard.
21. avgusta, četrtek: Ivana.
22. avgusta, petek: Timotej.
23. avgusta, sobota: Filip.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13'48
1 avstrijski šiling	Din	7-98
1 ameriški dolar	Din	56-20
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslov. krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2'97

Gospodarstvo

Zakaj gnojimo z 40 odstotno kalijevo soljo?

Kalij, ki se uporablja za gnojenje na celem svetu v obliki 40% kalijeve soli, je ena najvažnejših in najizdatnejših rastlinskih hran. Prav posebno še pri nas v Dravski banovini, kjer imamo večji del lahke peskovite zemlje, je pomanjkanje kalija zelo veliko. Še mnogo pa je pri nas kmetovalcev, ki v svojo lastno škodo nočejo o umetnem gnojilu skoraj ničesar slišati, ali pa gnojijo samo enostransko, to je: samo z rudniskim superfosfatom odnosno Thomasovo žlindro, ali pa z kakim drugim dušičnim gnojilom: to je z apnenim dušikom, oziroma čilskim solitrom. Tako gnojenje je več ali manj skoraj brezpomembno in ne prinese kmetu nikdar zaželjenega uspeha. Gnojiti se mora vedno po principu **polnognojenja**. To se pravi, da zemlji dodamo vse ono, kar ji manjka. Samo s takim načinom polnognojenja lahko dosežemo več pridelkov ter si s tem v naprej zagotavljamo, da se nam bo uporaba umetnih gnojil res dobro izplačala. Vsled tega moramo uporabljati vedno vsa tri rastlinam potrebna gnojila in sicer: Kali v obliki 40%ne kalijeve soli, fosforno kislino v obliki superfosfata ali Thomaževe žlindre, in dušik v obliki apnenega dušika ali čilskega solitra. Detelji lucerni, fižolu, grahu in leči ni potreba dajati dušika, ker ga te rastline same vsrkavajo iz zraka in se jim radi tega gnoji samo z kalijem in fosforno kislino. Samo po teh principih je gnojenje v resnici veliko vredno. Oni naprednejši kmetovalci, ki tako delajo, imajo z gnojenjem povsod krasne uspehe. Gnojenje s 40% kalijevo soljo je najbolj priporočljivo v jeseni tako, da se ta preko zime v zemlji popolnoma dobro razkroji. Za ozimna žita se potrebuje 80 do 100 kg na oral, ter se ta posipa kakih 6 do 7 dni pred setvijo. Najbolje je, da se kalijeva sol dobro zmeša s superfosfatom ali apnenim dušikom in se skupno porablja. Ko smo s posipanjem gotovi, moramo zemljo nato dobro prebrniti. Največ kalija je potreba krompirju, pesi, vinogradu, hmelju, kakor tudi vsakovrstnemu sočivju. To so vse izrazite kalijeve rastline, katerim je treba gnojiti s približno 150 kg na oral. Razume se, da je najboljšo gnojiti tudi tam že v jeseni. Detelji lucerni, kakor travnikom in pašnikom po možnosti z isto količino. Dovolj pa je, če z zadnjim gnojenjem samo vsako drugo leto. Pri krmilnih rastlinah se pridelek navadno več ko podvoji in kvaliteta se znatno izboljša, kar je za naše kraje, ki so v pretežni večini živinorejski, izvanredno gospodarske važnosti. Kalijeva sol je tedaj brezdvomno najcenejše gnojilo, ker vsebuje 40 do 42% čiste rastlinske hrane, medtem ko vsa druga umetna gnojila vsebujejo te hrane samo 15 do 18%. — V zalogi jo ima stalno »Ekonom«, osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani.

Jesenska prireditve na velesejmu.

Letošnja jesen se vrši od 31. avgusta do 15. septembra v Ljubljani velika velesejska prireditve. Velik del te prireditve bo obsegal šumarstvo in lovstvo. Gozdarska razstava nima samo namena pokazati obiskovalcem v preglednih tabelah, slikah, modelih in produktih gozd in gozdne razmere v Jugoslaviji in posebno v Dravski banovini, ter racionalno gospodarstvo v gozdu v pogledu vzgoje, izkoriščanja in zaščite gozdov ter delovanja drugih važnih panog, ki so z gospodarstvom v ozki zvezi, temveč nudila bo širšim slojem naroda tudi pouk in spoznanje velike

važnosti in potrebe gozda za posameznika in za državo. Vzbudila naj bi zanimanje ljudstva za vzgojo, nego in zaščito gozda, kot eminentnega dela narodnega bogastva ter mu pokazala smotreno uporabo različnih gozdnih produktov. Tudi je cilj razstave, da ustvari nove in učvrsti stare trgovske vezi, da vrši propagando za šumarsko, t. j. največjo domačo industrijo. Vzporedno s šumarsko bo prirejena v posebnih paviljonih tudi velika razstava pohištva ter strojev in orodja za obdelovanje lesa. Lovska razstava naj bi nazorno prikazala velik pomen lovsstva v narodnem gospodarstvu, vse vrste naše koristne in škodljive divjadi, gojitev koristne divjačine, varstvo lova, kinologijo, industrijske panoge, ki so v zvezi z lovom. Tej bo priključena tudi razstava lovskih psov. Za časa naše jesenske razstave se vrši v Ljubljani tudi VII. mednarodni akademski misijonski kongres. Zato bo prirejena na velesejmu tudi misijonska etnološka razstava, ki bo po svojem obsegu prva te vrste v Ljubljani. Razstava bo prikazala kulture tujih dežel in narodov in tolmačila naporno misijonsko delo ter požrtvovalnost in ljubezen naše lastne domovine za misijone. Državni higijenski zavod v Ljubljani priredi v jeseni II. del znamenite higijenske razstave »Človek, mati, dete«, katere I. del je že ob ljubljanskem jubilejnem velesejmu vzbudil toliko zanimanja in občudovanja. — Vsem tem razstavam bo priključena tudi razstava industrijskih in obrtnih izdelkov v obče. Za razvedrilo po ogledu vseh teh zanimivosti pa bo skrbel živinski in jestvinski oddelek sejmišča s svojim sijajnim zabaviščem, ki bo nudilo vse mogoče atrakcije za staro in mlado. Na praznik dne 8. septembra se vrši nagradno tekmovanje slovenskih harmonikarjev.

Živinski sejem v Ljubljani 6. t. m. Na živinski sejem je bilo prignanih 266 konj, 63 volov, 91 krav, 32 telet in 44 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo 30 konj, 46 volov, 55 krav, 18 telet in 39 prašičkov. Sejem je bil srednji ter se je kupčija razvijala predvsem za govejo živino, dočimje bilo prašičkov malo. Cene so ostale povsem neizpremenjene. Za kg žive teže notirajo: voli I. 10 Din, II. 9 Din, III. 8 Din; krave debele 50—7 Din, krave klobarice 4—5 Din, teleta 14'50—15 Din.

Gospodinjina šola v Smihelu pri Novem mestu razpisuje sprejem gojenk v devetmesečni gospodinjinski tečaj, ki se prične 15. septembra 1930. in traja do 15. junija 1931. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdravje, npravstvena neuporečnost in dovršena ljudska šola z dobrim uspehom. Ostale pogoje sporoči na željo vodstvo zavoda. Prošnje za sprejem je poslati zavodu do 1. septembra t. l.

Neugodno stanje romunskega poljedelstva. Romunske vesti pravijo o zelo kritičnem stanju poljedelstva. Poljedelstvo je prezadolženo, skupni dolgovi znašajo preko 60 milijard lejev, za katere se plačuje do 30 odstotkov obresti. Ves letošnji izvoz bo služil le v kritje zaostalih obresti, ki znašajo letno nad 18 milijard lejev. Temu stanju je krivo predvsem skrajno oduševno poslovanje bank.

Nikar ne potujte v Brazilijo!

Z ozirom na splošno svetovno gospodarsko krizo je potrebno opozoriti naše izseljenke, da dobro premislijo, kam se izselijo, oziroma v katero državo mislijo potovati s trebihom za kruhom.

Računajoč na dejstvo, da se obračajo sedaj naši emigranti po večini v Južno Ameri-

ko, jim sporočam, da se nahaja v Braziliji zelo občutna gospodarska kriza. Ta je začela meseca novembra 1929. in je vedno bolj pritiskala, tako da so nastale nedogledne posledice. Kriza do danes še vedno raste in še ni dosegla svojega vrhunca. Take gospodarske krize v Braziliji ne pomnijo niti najstarejši ljudje, niti kriza za časa svetovne vojne se ne da primerjati z letošnjo.

V gradbeni stroki se sedaj ne gradi nič ali pa prav malo, medtem ko se je poprej samo v Sao Paulu gradilo vsako leto preko 10.000 stavb ali dnevno čez 300 hiš in palač.

Večje tovarne so ustavile svoje obrate, velike stare in solidne firme propadajo dan za dnem in delavci na tisoče in tisoče tavajo po mestu in deželi, iskajoč zaslužka. Veliko jih gre v pragozdove med divjake, iskat svoje sreče za dijantami in zlatom, ki pa postanejo plen divjakov ali rop divjih jagvarov in strupenih kač, največkrat pa žrtev človeške lakomnosti.

Vzroki gospodarske krize so razni, toda največ je kriva vlada sama, ker je hotela valorizirati in povzdigniti ceno kave. Vlada je mislila, da bo diktirala ceno vsemu svetu, in rajši, kakor da bi jo prodajala po konkurenčni ceni, je lokalizirala izvoz z namenom, ceno zvišati. Na tak način pa je odpodila vse odjemalce in je ostala z ogromnimi zalogami kave. Po vseh večjih kolodvorih v notranjosti republike leži na tisoče in tisoče vreč kave in namesto da bi jo odpemili v pristaniška skladišča v Santos, gnije tam in čaka svojega konca; vlada je namreč še vedno mnenja, da bo, če odpošlje preveč kave v Santos, cena iste še bolj padla, misleč, da je bolje pustiti kavo segaiti po raznih kolodvorih.

Drugi vzrok krize so bile tudi volitve za prezidenta, ki so se vršile v marcu 1930. in povzročile razne zmešnjave in revolucije.

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza — jetika — kašelj — suhi kašelj — nočno potenje — bronhialni katar — katar v grlu — zasluženje — bljuvanje krvi — bruhanje krvi — občutek tesnobe — astmatično dihanje itd.

je ozdravljivo!
Na tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj mojo knjigo

»Nova umetnost hranjenja«

katere je že mnoge rešila. — Ista se more uporabiti poleg vsakega načina življenja in pripomore, da se bolezen hitro obvlada. Teža telesa poraste in polagano ovapnenje zaustavi bolezen. Mnogi možje zdravniške znanosti potrjujejo vrednost moje metode in radi odobravajo porabo iste. Čim prej se začne z mojim načinom hranjenja, tem bolje.

Popolnoma brezplačno

dobite mojo knjigo, iz katere morete črpati mnogo potrebnega. Kogar mučijo bolezni in kdor se želi na hiter način temeljito in brez nevarnosti rešiti svojih bolečin, naj piše še danes.

Naglašam ponovno, da moja pojasnila dobite popolnoma brezplačno, brez vsake obveznosti od Vaše strani, ter bode Vaš zdravnik sigurno pristal na oni od prvih profesorjev kot izvrstlen preizkušn

novi način Vašega hranjenja.

Zato je v Vašem interesu, da pišete takoj, in boste od mojega tamošnjega zastopstva postreženi v vsaki dobi. Črpajte pouk in pojačano voljo do življenja iz knjige izkušenega zdravnika. Ona obsega okrepitev in življensko tolažbo ter se obrača na vse bolnike, kateri se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. — Moj naslov:

GEORG FULGNER, BERLIN - NEUKÖLLN,
Ringbahnstrasse Nr. 24. Abt. 616.

V prodaji leži Vaša bodočnost!

Ako se čutite sposobnega, doseči visok promet naših prvovrstnih predmetov, Vam ponudimo tem potom naše zastopstvo ter Vam jamčimo za boljši zaslužek kot v kateremkoli drugem poklicu. Pišite nam in priložite znamko za odgovor.

Tehna družba, Ljubljana, Mestni trg št. 25/I.

Kmetje, kmetice!

Podpirajte trgovce, ki oglašajo v našem listu!

ČILSKI SOLITER

Dobavlja ga po konkurenčni ceni
E K O N O M
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 7
Gospodarji, naročite si ga takoj!

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruga ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNO MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

Objava.

Izjavljam s tem vsem onim, ki so do sedaj kupovali pri Mlekarni v Št. Lovrencu na Dolenjskem, odnosno pri gospodu župniku A. Oblaku »Težakovo olje za živino«, da ta mlekarna nima več mojega olja v prodaji.

Odklanjam radi tega vsako odgovornost za olje, kupljeno pri tej mlekarni, pa ako ga kdo kupi tudi v svesti, da je to »Težakovo olje za živino«.

V župniji Št. Lovrene prodaja »Težakovo olje za živino« samo še trgovec gosp. Frane Bukovec, Velika Loka.

M. Težak,
Zagreb, Gunduličeva 13.

L. MIKUŠ

Ljubljana, Mestni trg 15

Dežniki

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno 1839

Ekonom

osrednja gospodarska
zadruga v Ljubljani
Kolodvorska ulica št. 7.

Nudi po najnižjih
cenah vse vrste
deželnih pridelkov
najfinejšo bana-
ško in domačo
moko, koruzo,
krmila, špecerij-
sko blago in ostale
v to stroko spa-
dajoče predmete.

VELIKA ZALOGA
vseh vrst umet-
nih gnojil,
modre galice ter
najboljšega split-
skega in trbovelj-
skega portland
cementa.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

— Velika zaloga —
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske oble-
ke. Lepa izbira svilenih
rut in šerp. Krojači in
šivilje, pišite po vzorce!

Češke tkanine dobite direktno iz ČSR

franko, izcarinjeno na
dom. Napišite svoj na-
slov (dopisnica Din 1-50),
pa Vam pošljemo jesen-
ske in zimske — volnene
in dr. vzorce (za oble-
ke, sukne, plašče, pe-
rilo itd.) na vpogled. —
Izvrstna kakovost!

Tkalnica
J. Marek, Bystré n. Me-
tuji, ČSR.

Laneno olie Firnež Emailne in ostale lake Ojinate barve

in vse v
stroko
spadajo-
če blago
kupite
dobro,
solidno
in po
zmernih
cenah
pri

MEDIĆ - ZANKL

D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv

LJUBLJANA-MEDVODE

Podružn.: Maribor-Noví-Sad Lastnik: Franjo Medić

ALI STE ŽE PORAVNALI NAROČNINO?

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najboljšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji s apnenim dušikom, gnoji istočasno s dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«, katere sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor s Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno s dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Naročajte

»KMETSKE LIST«.

Kmetovaljci Gorenjske!

Svojo pšenico najboljšo zamenjate za moko
v Elektrovaljčnem mlinu »TRATA«

Škofja Loka - kolodvor

In Vam ni potreba delati dvojnega pola. Istotem so
na zalogi vedno sveža krmila za živino, kakor tudi
prvovrstne moke iz la banske pšenice in vsi ostali
mliński izdelki po najnižjih cenah.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam nudi

Družba »ILIRIJA«
Ljubljana, Dunajska c. 46

Telefon 2820

Kmetovalci!

Samo s

40% kalijevo soljo

dosežete največ pridelkov prvovrstne kakovosti.
Zato se mora za gnojenje vedno uporabljati.

Agrikulturno kemični urad za
kalijevo gnojenje

Zagreb, Trg Burze 3-II.

daje brezplačno vsa potrebna navodila o pravilni
uporabi umetnih gnojil in nabave 40% kalijeve soli

Jaz gnojim
z
Kalijem!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomčjeno zavezo Brzjavlj: »KmetSKI dom«

Telefon 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po
6%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7 1/2% brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vlošne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvu, na
vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredit v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, te ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2, nra
Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3

